

Retouradres: Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid
Mevrouw drs. T. van Ark
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Datum
25 oktober 2018

Onderwerp
Wijziging Wajong en
enkele andere wetten

Uw kenmerk

Ons kenmerk
MvH/RvZ/MK/bs/
ATR0406/2018-U143

Bijlage(n)

Geachte mevrouw Van Ark,

Op 18 oktober 2018 is aan ATR voor advies aangeboden de Wijziging van de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong) en enkele andere wetten. De reactietermijn voor de adviesaanvraag loopt op 15 november 2018 af.

De aanleiding voor wijziging van de Wajong is gelegen in de uitkomsten van de beleidsdoorlichting van de wet. Gebleken is dat de wet een aantal belemmeringen bevat om te kunnen participeren en om uitbreiding van het aantal uren werk aantrekkelijk en lonend te maken. Ook zijn er inmiddels vele regimes als gevolg van de herhaaldelijke aanpassing van de Wajong, zoals de oWajong, de Wajong 2010 en de Wajong 2015. De regeling van inkomensondersteuning voor jonggehandicapten is daardoor weinig overzichtelijk. Daarom zijn in het wetsvoorstel vijf maatregelen opgenomen:

1. Het vervangen van de arbeidsongeschiktheidsuitkering in de oWajong (inclusief Bermanregeling) en de inkomensondersteuning in de werkregeling, voortgezette werkregeling én Bermanregeling in de Wajong2010 door één geharmoniseerde regeling voor inkomensondersteuning. Het doel van deze maatregel is dat (meer) werken gaat lonen. Het totale inkomen (loon + uitkering) moet toenemen naarmate iemand meer gaat werken.
2. Het harmoniseren van de regels voor het eindigen van het recht op oWajong en Wajong2010 en het versoepelen van de regels voor het herleven van het recht op uitkering. Het doel is om belemmeringen om te participeren weg te nemen.
3. Het wijzigen van de verplichting om een passend werkaanbod te accepteren. De beleidsdoorlichting laat zien dat dit instrument nauwelijks wordt toegepast. Het wetsvoorstel schrapt de verplichting een passend werkaanbod te aanvaarden in de Wajong2010 als ontbindende voorwaarde voor het recht op inkomensondersteuning. In de plaats daarvan komt voor de Wajong2010 de verplichting een passend werkaanbod te accepteren, zoals nu ook al in de oWajong het geval, als een voorwaarde bij de inzet van re-integratie door UWV.
4. Het schrappen van de studieregeling in de Wajong2010. Hierdoor wordt een financiële belemmering weggenomen voor jonggehandicapten om te starten met een studie en wordt voorkomen dat een jonggehandicapte vroegtijdig stopt met een studie teneinde een volledige Wajong-uitkering te ontvangen in plaats van een uitkering van 25 procent van het wettelijk minimumloon (WML).

Contact

Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T (070) 310 86 66
info@atr-regeldruk.nl

www.atr-regeldruk.nl

5. Parallel aan het schrappen van de studieregeling in de Wajong2010 wordt ook de uitsluitingsgrond 'studerende' in de Wajong2015 geschrapt. Het doel van deze maatregel is om te voorkomen dat het recht op een uitkering reden is om te stoppen met onderwijs. Door het schrappen van de studieregeling in de Wajong2010 en de uitsluitingsgrond 'studerende' in de Wajong2015 komt de manier waarop wordt omgegaan met studie overeen tussen de oWajong, Wajong2010 en Wajong2015.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nut en noodzaak: is er een taak voor de overheid en is regelgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

Bevindingen

1. Onderbouwing nut en noodzaak

Nut en noodzaak van de wijzigingen in de wet zijn in de toelichting duidelijk beschreven. Uit een beleidsdoorlichting is gebleken dat er verschillende redenen zijn om de wet te wijzigen. Allereerst is er een noodzaak tot wijziging om voor jonggehandicapten belemmeringen weg te nemen om te kunnen participeren. Ook moet de wetwijziging het aantrekkelijk en lonend maken om meer uren te gaan werken. Verder is er de noodzaak om de regimes van de bestaande regelingen te harmoniseren, om de regelingen overzichtelijker te maken. Bovendien moeten belemmeringen worden weggenomen om jonggehandicapten in staat te stellen een studie te beginnen of te volbrengen. De beschrijving van nut en noodzaak van de wetwijziging is toereikend en geeft geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

2. Minder belastende alternatieven

Minder belastende alternatieven spelen bij deze wetwijziging alleen een rol bij de regeling van de inkomensondersteuning als de jonggehandicapte werkzaamheden verricht of gaat verrichten. Daarvoor bestaan op dit moment verschillende regimes in de Wajong. Soms is het recht afhankelijk van de loonwaarde, in andere gevallen weer van het feitelijk inkomen. Welk regime van toepassing is, is in de regel afhankelijk van de datum met ingang waarvan recht op uitkering bestaat. Het wetvoorstel harmoniseert de regimes en kiest voor een regime dat er voor zorgt dat (meer) werken loont en doorgroeit uit de uitkering niet wordt belemmerd. De hoogte van de inkomensondersteuning wordt in het vervolg vastgesteld met behulp van een deeltijdfactor. Dit maakt (meer) werken lonend, ongeacht de loonwaarde die jonggehandicapten hebben. Omdat deze wijze van vaststellen van de hoogte van de inkomensondersteuning niet (meer) afhankelijk is van informatie van de werkgever over de loonwaarde, zijn er geen minder belastende alternatieven. De toelichting geeft op dit punt geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

3. Werkbaarheid en merkbaarheid

De huidige regeling ter vaststelling van de hoogte van het recht op inkomensondersteuning bij werken is vrij onoverzichtelijk. De regeling kent verschillende regimes. De wetswijziging harmoniseert deze regimes. Om de hoogte vast te stellen wordt in het vervolg maar met één formule gewerkt, ongeacht de Wajongregeling waaronder men valt. Dit betekent dat er geen vergissingen meer mogelijk zijn in het toepasselijke regime. De harmonisering maakt het daarmee voor UWV beter mogelijk de regelgeving uit te voeren. Voor uitkeringsgerechtigden veranderen de regeldrukkosten niet: een uitkeringsgerechtigde heeft slechts te maken met één regime. Wel kan de regeldruk*beleving* voor deze groep afnemen. Het feit dat er geen vergissingen meer mogelijk zijn in het toepasselijke regime, betekent dat uitkeringsgerechtigden niet meer worden geconfronteerd met reparatie van zulke vergissingen. Die reparaties – en met name de medewerking die uitkeringsgerechtigden daaraan moeten verlenen – worden veelal ervaren als regeldruk.

Het voorgaande neemt niet weg dat de formule van de wet nog best ingewikkeld is. Die formule kan eenvoudiger, maar daartoe moet de systematiek van de wet worden aangepast. Dat is binnen het bestek van deze wetswijziging niet mogelijk. Om de merkbaarheid van de verandering voor uitkeringsgerechtigden te vergroten komt het ministerie met een digitale rekenhulp om zelf de hoogte van inkomensondersteuning uit te rekenen. De rekenhulp gaat vergezeld van een voor de doelgroep zo begrijpelijk mogelijke toelichting. De toelichting bij het voorstel geeft op het punt van de werkbaarheid en merkbaarheid geen aanleiding tot andere opmerkingen.

4. Berekening regeldruk

Bij de voorbereiding van de wetswijziging is nagegaan of sprake is van regeldrukeffecten. De verantwoording is in de toelichting onder het kopje 'Regeldruk' opgenomen. De paragraaf brengt de effecten ten aanzien van regeldruk van het wetsvoorstel in kaart. Het wetsvoorstel heeft alleen gevolgen voor de administratieve lasten en inhoudelijke nalevingskosten voor burgers.

De wetswijziging leidt tot eenmalige kennismingskosten. Deze bedragen circa 61.159 uur in 2020. In totaal gaat het om 244.634 mensen met circa 15 minuten kennismingskosten per persoon (ruim € 900.000,-).

Verder introduceert de wetswijziging voor mensen in de oWajong de mogelijkheid om af te zien van een uitkering, net als in de Wajong2010 en Wajong2015. Deze mogelijkheid om af te zien van oWajong heeft een eenmalige toename en een structurele afname van de administratieve lasten voor burgers tot gevolg. Het op eigen verzoek afzien van een Wajong uitkering komt in de Wajong2010 en Wajong2015 sporadisch voor en zal naar verwachting ook in de oWajong weinig voorkomen. Uitgaande van 10 mensen per jaar zijn de eenmalige lasten voor het afzien van de uitkering 20 uur en € 12,80 (2 uur en € 1,28 out of pocket kosten per persoon). Hier staat een structurele lastenverlichting van in totaal 12,5 uur (75 minuten per persoon) per jaar tegenover.

Deze beschrijving van de gevolgen voor de regeldruk geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

Dictum

Nut en noodzaak van de maatregelen zijn duidelijk en adequaat in de toelichting gemotiveerd. Minder belastende alternatieven zijn niet aan de orde en het besluit is voldoende op werkbaarheid en uitvoerbaarheid getoetst. De regeldrukparagraaf is toereikend. Daarom is het dictum:

Het wetsvoorstel indienen.

Het college vertrouwt erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris